

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četrta leta 6 K. in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Ekscelenci Koerberju v album.

Dunajski list »Die Zeit« obišča dru. Koerberju, da je bil strasten v svojem odgovoru in da je namenoma zasmehoval jugoslovanske poslance, zagradišči jim pot do cesarja, kateremu so hoteli predložiti svoje prošnje in pritožbe. Govor dr. Koerberjev da je imel zlobnih ostrin. Jugoslovane da je obdelal v takem tonu, ki nikakor ne more pripomoči do pomirjenja hrvaškega prebivalstva razburjenega notri v globinah. A ravno ob narodnih vprašanjih — pravi »Die Zeit« — treba zmernosti in takta v državi, čije »raison d'être«, pravo do obstanka, ni nič drugega nego druževanje raznih plemen in narodov za skupno kulturno delo.

Psihologično je seveda umljiva ta ošrost Koerberjeva, hotel je braniti Dunaj pred zahtobami iz Budimpešte. Govoril je torej tja čez v Budimpešto, na adresu gospoda Szella. Ali o tem se je prepričal. Poleg tega je hotel zakriti pogreško, ki jo je napravil on sam se svojim vedenjem nasproti prostoteliem za avdienco. In mislil si je: da je udarec najboljša parada. Noben trezen človek ne more umeti, zakaj je Koerber zagradišči pot do cesarja! Mnogokateri ostanek absolutistične države smo konservirali; ali to jedno prednost patriarhalnega vladanja — odprta vrata do vladarja — smo temeljito odstranili. In naj nesrečni Malorusi ali nezadovoljni Bošnjaki iščejo poti v cesarski dvorec: vsikdar se postavljajo pred vrata kakov konstitucionalni ministri pripravljeno — helebardo. Saj bi bil vendar tudi cesar sam lahko povedal Dalmatincem, da to ne gre, da bi on od poslancev v tej polovici vprejemal pritožbe radi dogodkov v oni drugi polovici. S tem bi bila stvar rešena za avstrijsko polovico. Tako pa — radi vedenja Koerberjevega — je vatvarjen »gravamen« (pritožba), ki utegne motiti tek razprav v zbornici poslancev.

Taktika Koerberjeva ne le da prinaša novo kal nemirov v zbornici, ampak pripomore tudi do poojstrenja situacije v Dalmaciji. Tudi na Ogrskem ne uživa Khuen-Hedervary posebnih simpatij in radi bi ga pustili pasti, ako ne bi menili, da rabijo v Zagrebu radi velikohrvatskih tendencij človeka, ki z železno energijo spaja machiavellistično umetnost razoroževanja nevarnih strank. Čim pogostejše pa bodo Dalmatinci v našem državnem zboru govorili o Hrvatski, tem bolj bo navstajal v Madjarih sum, da hrvaško gibanje ne stremi le po odstranjenju despotičnega režima in finančijelno samostalnosti, ampak da gre tu za državopraven prevrat, za osnutje trojednega kraljestva. Iz tega suma pa navstaja moč Machiavellija v Zagrebu. Iste skupni monarhiji, o kateri g. Koerber toli rad govori, ko gre za bremena nagodbe ali vojne pogodbe — iste monarhiji je to pot dr. Koerber napravil slabo uslugo — toliko Ogrski, kolikor Avstriji!

Iz teh izjavanj nemškega lista nam je povdariti posebno dvojno.

Prvo bi bilo, da obsaja ton v govoru Koerberjevem, ves način njegovega vedenja nasproti jugoslovanskim poslancem. — A kaj smo rekli mi včeraj? Rekli smo, da tako, kakor je govoril g. Koerber, govori gospodar s svojimi hlapci!

V drugo obsoja dunajska »Zeit« Koerberja, ker se je postavil pred vrata cesarjeva. Mi pa smo pisali včeraj, da je »naravnost negacija vsakega pravnega stališča in konstitucije same, ako se minister postavlja med vladarja in zakonite zastopnike narodov ter preči istim občevanje s krono«.

Stališče, na katero smo se postavili mi oziroma na vedenje Koerberjevo nasproti našim poslancem, je pripoznano torej tudi od rečenega dunajskega lista kakor pravo in opravičeno. Če pa je to stališče pravilno, je logična posledica temu priznanju ta, da je opravičen tudi naš včerajnji apel do poslancev v zmišlu, da od Koerberjeve strani ni možna več nobena satisfakcija in nobeno paktiranje.

»Reichswehr« prinaša uvoden članek, v katerem obsuva ogrskega ministerskega predsednika Szella z očitani, da radi sebe — ker hoče na vsaki način ostati na oblasti — izzivlje komplikacije v parlamentarnem položju in stavlja svojo osebo na pot razrešenju situacije.

In potem nadaljuje dunajski list, da to isto dela tudi ban Khuen-Hedervary. Tudi on smatra samega sebe neobhodno potrebnim, tudi on meni, da za udušenje gibanja na Hrvatskem je jedino sredstvo to, da ravno on ostane ban na Hrvatskem in da vlada dalje še z večjo krutostjo. Seer je navada, da vlade odstranjajo uradnike, ki so postali tako nepriljubljeni, da prebivalstvo strastno ustaja proti njim, ali pa gleda dotični uradnik, da spremeni način svojega uradovanja. Na Hrvatskem pa drži Szell bana Khuen-Hedervarya, kakor da je usoda države združena z osebo tega poslednjega. Deželna vlada noče ni za las odnehati, da bi ugodila željam in pritožbam prebivalstva in hoče temeljito dokazati prebivalstvu, kako mu more priti blizo — s policijo in vislicami.

Potem izvaja »Reichswehr«, da so gospodu Szellu nemiri na Hrvatskem bržkone ljubi, ker hoče žnjimi strašiti ogrsko opozicijo. Ali tak nazorai nauk g. Szella in bana Khuen-Hedervarya ne donese vapeha. Kajti pritisk provzroča odpor in razvname tudi oni del hrvaškega naroda, ki živi izven deželne krone sv. Štefana...

To bi bil ekscerpt iz članka v »Reichswehr«. Povdarjamo, da so ta izvajanja, v kolikor so pisana tudi oziroma na vedenje Koerberjevo nasproti jugoslovanskim poslancem, pisana kolikor le možno milo in blago. Članek uvažuje v polni meri — kakor pravi on sam — težavni položaj Koerberjev z oziroma na državopravno razmerje med Ogrsko in Hrvatsko. Vendar pa ne more drugače, nego da opominja na neizmerno škodo, ki more navstati za monarhijo, ako se bo takov narod, kakor je hrvaški, poganjal v obup radi ene edine osebe, ki se imenuje: ban Khuen-Hedervary.

Mi pa stojimo pred dejstvom, da se je ekscelenca Koerber z vso verno zavzel za tega Hedervarya in da je krvavo užalil može, ki so hoteli tudi skupni monarhiji neizmerno koristiti s tem, da bi opozorili na nevarnost, ki je neizogibna, ako se Khuenovi grozovladi ne stori konec! Čutstva Koerberjeva do nas Jugoslovancev niso nikakaj tajna ne za nas in ne za nikogar. Ta čutstva so ga zavela, da je zastopnikom Slovanov na jugu monarhije zadal skelečo moralno pljusko. Ali zapomni naj si, da je s tem zadel tudi nekega drugega, da je bolno zadeto tudi čutstvo, katero bi moral najskrbneje čuvati in negovati ravno on, ki se zove — minister dr. Koerber!!

Praška »Politik« piše: Ministerski predsednik je sicer zagotavljal, da ima zmišla za narodno sočutstvovanje, ali to sočutstvovanje je menda jako subjektivno in se menda ne razteza na narodni čut Slovanov. In naj gra tudi res za stvar druge državne polovice, vendar ni smeti tostranskim Hrvatim šteti v pregrešek proti državopravnemu redu, ako imajo čuta in sočutstva za brate onkraj Velebita in Kvarnera, in to čutstvo bi bilo na

vsaki način zahtevalo bolj prizanesljivega postopanja, nego se je zljubilo gospodu ministerskemu predsedniku, ki je odklonilvi — opravičeni po njegovem mnenju — dodajal še zasmehovanje. Kakov namen pa naj ima to, ako se z državi zvestim narodom tako postopa in ga žali v njega najsvetejših čutstvih?! Ali naj se s tem doseže pomirjenje duhov?! Kar je dosegel ministerski predsednik se svojo »reznostjo« — katere pa popolnoma pogrešamo pri ministerskem predsedniku ravno tam, kjer bi bila na svojem mestu: proti protivstaviškemu rogoviljenju — pokazal je učinek njegovega govora. Koliko je pripomogel do pomirjenja, to se je moglo videti na viharju, v katerem se je poizgubil zaključek ministerijalnega govora z dragocenim zagotovilom o »narodnem sočutstvovanju« vred.

»Information« izvaja: Umevno je, da je ta zahteva (po avdienci namreč) avstrijski vladi jako neprijetna in se je ista — sklicujoč se na znane državopravne razloge — postavila precej ožurno nasproti, da si ni dosegla s tem nič drugega, nego da se je zlovolja, obstoječa proti banu in ogrski vladi, obrnila tudi proti njej, kakor kažejo dogodki v Ljubljani. Z državniškim utaborencem za izgovorom, da zaželjena intervencija ni dopustna po obstoječem državopravnem razmerju, se se prihaja dalje, ko so duhovi razburjeni. Tu treba vendar upoštevati tudi psihološke motive. V čast Hrvatov in Slovencev v tostranski polovici treba povdarjati, da so setoliko demonstracije v Ljubljani kolikor one jugoslovanskih dijakov na Dunaju vršile v povsem dostojanstvenih oblikah, v kolikor prihajajo v počtev narodne stranke. Prevažen moment je tudi okolnost, da se je pod pritiskom razmer začelo zopetno zbliževanje Hrvatov in Srbov, ki so si tako dolgo stali strogo nasproti kakor sovražniki. Uvaževanje vsa ta dejstva bi naša vlada dobro storila, ako bi dobro premislila sleherni korak, ki ga stori v tem košljivem vprašanju, da ne bo Avstrija trpela radi grehov, ki jih delajo zastopniki madjarsstva na Hrvatskem.

Dogodki na Hrvatskem.

Dunajska »Information« prinaša nastopni dopis iz Zagreba dne 21. t. m.: Nemiri, ki so se vršili povodom zadušnice za bana Jelaića, so izvalili baru grofu Khuen-Hedervaryju izjavo:

»Raje se dam obglaviti, nego bise umaknil pred pouličnimi demonstracijami!« — Ban je bil sicer izjavil nekemu madjarskemu novinarju, da on se ne oklepa svojega mesta; toda on vendar neče iti, on da raje vreči v ječo ves svet, nego bi se umaknil pred nevoljo hrvaškega naroda. To je že tako njegova prav. On je justament-politik in njegova klubovalnost in njegova trma sti prinesli že ranogo nesreče nad Hrvatsko. Ko je kritični finančijelni položaj silil celó vladno stranko, da je v regnikolarnih razpravah o novi fin. nagodbi ubrala ostreje zvoke, kazalo se je s prvega v sabora v tem pogledu neko sodelovanje med večšio in opozicijo; in ko je začelo gibanje za finančijelno samostalnost, čuti je bilo nereditko iz opozicijonalnih krogov izjavo, da opozicija smatra sicer finančijelno samostalnost kakor najbolje sredstvo, da se dežela reši gospodarsko, da pa bi bili zadovoljni že s tem, ako bi njihova akcija olajšala in okrepila pozicijo bana in regnikolarne deputacije nasproti ogrski. »Mi želimo regnikolarne deputacije najbolji vapeh«, rekel mi je tedaj eden opozicijonalnih voditeljev, »četudi vemo, da vladajoča stranka ne zahteva niti desetine naših resničnih pravic, ali mi ne delamo tega banu, ampak narodu na ljubo, za katerega

je boljše tudi najmanjše nekaj, nego pa nič in kateremu bi dobro delo tudi malo poboljšanje njegovega stanja.«

Vsaka druga vlada bi videla v takem vedenju opozicije dragoceno podporo in bi bila hvaležna za to. Ne tako grof Khuen-Hedervary, ki je iz gole trmoglavosti in klubovalnosti nasproti opoziciji skušal udušiti gibanje za finančijelno samostalnost: z neosnovanimi prepovedmi shodov, z aretovanji, z uporabo policije in vojaštva in z drugimi nasilnimi sredstvi. Opozicija se ne sme ganiti in nima besede o javnih stvareh. To še le je izzvalo narodno ogorčenje in je dovelo do izgredey in odpora. Ban sam je s tem od vzel gibanju mirni značaj in je je navel v reko ustaje. In ko so se dogodile demonstracije radi nezakonitih madjarskih napisov na prometnem poslopu državnih železnic, bi se bila situacija lahko dala zboljšati, vsaj v glavnem mestu, ako bi bilo ostalo pri naredbi bana, da se napisi odstranijo. Ker se pa ta odredba ni takoj izvela in je prišlo do novih demonstracij, pokazala se je takoj zopet trmoglavost bana, ki je izjavil: »Sedaj pa že morajo ostati napisi, ker jaz si ne puščam ničesar izkljubovati«. V dokaz njegovega »poguma« — žalostnega poguma zares — se blesti sedaj madjarski napis kakor Gesslerjev klobuk na starem mestu!

Mej tem pa je začel ban v splošno presenečenje osebno izjavljati v raznih pogovorih in je dajal izjavljati svojih v glasilih, da na vsej nesreči, ki je zadela Hrvatsko, so krivi madjarski železniški uradniki, ki provocirajo in žalijo narod ter provzročajo njemu, banu, mučenitvo. Oprosti naj nam: ne uradniki, ampak ban je kriv na vsem. Madjarsko uradništvo na Hrvatskem, ki ima v ravnateljstvenem predsedniku državnih železnic Ludvigu močno zaščito, pripravlja akcijo v protest proti napadom od strani načelnika hrvaške vlade in v izjavo, da ono ni dšio v Hrvatsko, da bi svojim vedenjem provociralo, ampak da odgovarja višim nalogam in politika banova tudi ni imela nikdar nič proti temu. Za neugodnimi kritikami, ki jih sedaj izreka ban na madjarskem značaju hrvaških državnih železnic, pa se skriva zvijačen načrt, po katerem naj bi se pozicija bana, ki je postala nevzdržljiva, ojačila, in naj bi se odvračila pozornost od vseh pogreškov in grehov storjenih v dvajsetih letih njegove vlade.

Ban in vladna stranka hočeta namreč čim prej uprizoriti navidezno akcijo za uvedenje hrvaškega uradnega jezika na ogrskih državnih železnicah, da bi metala narodu pesek v oči, kajti taka akcija bi bila zelo popularna in bi mogla popraviti marsikaj, ako bi bila pošteno mišljena. Za v polletnem zasedanju, ki se prične meseca junija, se pričakujejo tozadavne izjave vlade. Ob enem pa se naznanja že sedaj, da sta ogrsko ministerstvo in ogrska liberalna stranka pripravljene le za jako zmerne finančijelne privolitve za Hrvatsko, o političskih koncesijah pa nočeta ničesar vedeti v nobenem slučaju in za nobeno ceno.

»Pester L'oyd« in za njim drugi madjarski in madjarofilski listi trosijo vest, da ni nikakor misliti na to, da odstopi ban Khuen-Hedervary, kajti njegovo stališče da je sedaj tako utrjeno kakor še nikdar, ker da uživa popolno zaupanje cesarjevo in tudi ono madjarske vlade. S to vestjo nekako v dotiko stoji dejstvo, da so zopet postavili v Zagrebu na poslopje državnih železnic samomadjarski napis.

Ako je res, da ban ostane, je to najhujši udarec v lice hrvaškemu narodu. Po tej poti je očevidno, da ne more priti na Hrvatskem do miru! Nastaja sedaj vprašanje, kako bo mogel braniti hrvaški narod svojo zemljo in

rojstno grudo proti takemu nasilstvu? Madjarski listi govore, da je Hedervaryjevo stališče trdno. Mi ne verujemo tega. Grof Khuen se more pač na Hrvatskem držati s pomočjo bodal in more torej računati samo na njih pomoč. Zgodovina nas pa uči, da se na bodalih jako slabo sedi in da je stališče onih, ki ščejo svojo oporo na taki podlagi, jako šibko. O tem se lahko ovedočijo mednarodni krogi, ako pogledajo na geografsko karto avstro-ograrske monarhije. Tu zapazijo v prvi vrsti zložen narod Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki je pripravljen do skrajnosti braniti svoj prastaro domovino. Ni potrebno tukaj družega, nego pametno in srečno diplomatično potezo, da se najde način sporazumljenja z Italijani in s tem bi bilo varno zaledje našega naroda. — Že to predstavlja na zemljevidu avstro-ograrske monarhije važnega činitelja. Ali idimo dalje in pogledimo na Sloveško, Češko in Moravsko — in vseh teh je dobrih 8 milijonov — k tem moramo prišteti tudi tlačene Maloruse, katerih živi v Avstriji nad 3 milijone; in konečno so važni činitelj tudi skrajno ogorčeni in nezadovoljni Romuni, katerih je nad 3 milijone.

To je slika avstro-ograrske monarhije. Povsod v teh krajih je stališče načelnikov vlad »utrjeno«, ker sloni — na bodalih. Najbolj trdno je seveda Khuenovo.

Mi ponavljamo vnovič, da ne verujemo temu. A tudi nas ni prav nič strah, da bi mogel grof Khuen še našemu narodu škodovati. Saj odmeva po vseh krajih naše domovine ono naše divno geslo: Bog in narod! In na tem geslu se zlomijo tudi bodala krivičnikov.

Tudi štajerski Slovenci se pripravljajo na impozantno manifestacijo v prilog zatiranemu bratom onkraj Sotle. Dne 1. junija, na binkoštni ponedeljek prirede namreč spodnještajerski Slovenci blizu Celja pod milim nebom velik ljudski shod, da zagrome vsem prizadetim činiteljem glasen memento oziroma Khuenovo grozovlado na Hrvatskem. Včerajšnja »Domovina« pozivlja štajerske Slovence v uvodnem — deloma zaplenjenem članku — na ta shod. Med drugim pravi »Domovina« v tem članku: »Če bi se pa še nadalje vladalo, kakor na Hrvatskem in pri nas, tedaj bi bili dnevi naše države šteti.« Nam se pa vse dozdeva, da se misli ne le še nadalje tako vladati, kakor do sedaj, marveč, da se nameruje za naprej še bolj pritiskati na avstro-ograrske Slovence, ker bi odločujoči krogi želeli na vsak način izvedeti, kako velika je slovanska potrpežljivost. Malo prevelika je sicer res, ali, ako menijo, da je brezkončna, potem se gospodje korenito motijo, o tem jih mora uveriti tudi protestni shod pri Celju, kateremu bo — upajmo vsaj! — v kratkem sledil tudi shod v Gorici.

Iz Zagreba poročajo, da so onega Kraljeva, kateri je bil v Samoboru ubit, pokopali na pokopališču druge župnije. Na njegov sprevod je došla ogromna množica naroda. — V Sisku so te dni zopet več oseb zmrli.

V Jalkovu blizu Varaždina so demonstranti pobili okna na hiši bivšega ministra za Hrvatsko, Josipovića. Sedaj ga varujejo orožniki, ki so se nastanili v njegovi hiši. Narod je demonstriral tudi pred kolodvorom v Varaždinu in je na istem pobil okna. — Orožništvo straži vse uhode v Varaždin, da ne bi Medjimurci prišli demonstrirati.

Iz Senja so v ponedeljek odvedli štiri uklenjene kmete na vozu v ječo v Gospić. Ko so se uklenjenci vozili skozi Otočac, pozdravljali jih je narod gromovitimi »živio!« klici. — V Senju je še pet družin oseb v ječi. Mesto suspendiranega mestnega svetovaleca dra Ivana Dobrile vodi agende senatorja in redarstvenega načelnika v Senju okr. pristav Majstrovic.

V Šibeniku so se dne 24. t. m. zopet ponavljale impozantne demonstracije. Šole so bile zaprte. Spreveda po mestu udeležila se je ogromna množica. Po vseh cerkvah so zvonili zvonovi. Na gospodskem trgu je narod klečal in molil za Khuenove žrtve. Ob uhodu v mestni vrt je bil glavni lok z napisom: »Junacima poginulim za slobodu Hrvatske«. Vrtil se je tudi velik ljudski shod, na katerem je bila vsprejeta resolucija, s katero se daje duška boli radi groznih dogod-

kov v Hrvatski. Slične demonstracije se prirejujejo zaporedoma po vsej Dalmaciji.

O dogodkih na Hrvatskem prinaša včerajšnji ljubljanski »Slovenec« med drugimi sledeče vesti:

Odgovorni urednik »Hrvatskega Prava« Zoček je bil aretiran, ko se je v Kalinovicih na licu mesta hotel informirati o ondotnih krvavih dogodkih. Včeraj je bil zopet izpuščen. — Višji državni pravdnik Vancas je zagotovil, da je bilo res pet kmetov obsojenih na smrt, a da se smrtna kazen na migljaj z Dunaja ni izvršila. — V Nasavici je nek orožnik pri demonstracijah mladeniča, ki je nosil hrvatsko zastavo in katero je hotel orožniku izročiti, z bajonetom zabodel. Prišlo je do krvavega boja. Več oseb je ranjenih.

Glas Poljakov. V »Slovanskem klubu« v Krakovu je dne 23. t. m. govoril prof. Sokolovski o razmerju madjarstva do Slovanstva: »Mi obojamo vsako nasilstvo na narodnem pravu, izlasti ko gre za naše brate, za Slovence. Mi obžalujemo odkritosrčno, da tako krivice delajo Madjari, narod torej, s katerim nas spaja staro prijateljstvo ter moramo le izraziti vročo željo, da bi ogrski politiki čim prej prišli do prepričanja, da le pravičnost nasproti Slovanom more rešiti ogrsko državo pred katastrofo. Nevarnost panslavizma je ob sedanjih okoliščinah utopija. Sreča za Ogrsko bi bila povrnitev k lepim načelom Deaka, ki je nemadjarским narodnostim pripoznal pravice, ki pa se sedaj ne prakticirajo. Izrazujoč torej Hrvatom svoje najživašne simpatije v njihovem boju za narodna prava, apelujemo ob enem na znano političko rezono ogrskih državnikov. (Ta gošpod Sokolovski mora že biti velik optimist. Op. ured.).

V debati, ki je sledila na to, je prof. Jablanovski povdarjal, da je tradicija fraterniziranja z Madjari, ki je bila še v prvi polovici minolega stoletja jako močna med Poljaki, izgubila pravo do obstanka. Treba razločevati med madjarstvom in Ogrsko. Predmetom poljskih simpatij je bila Ogrska kakor harmonična jednota različnih narodnih elementov, ne pa madjarsko pleme, ki se je še-le pozneje postavilo na čelo in potlačilo narode, nad katerimi je zadobilo pretežje. Danes se mora poljski narod združiti z narodom hrvatskim, ki trpi krivice in se bori za svoje pravo. Poljaki morajo dati glasnega in odločnega izraza svojim čustvom.

»Nova Reforma« piše:

Bili so časi, ko so Poljaki stali v eni vrsti z Ogrji in so se borili za svojo svobodo. Danes ne sme poljska reprezentanca gledati brezbrizno, kako Madjari tedaj priborjeno svobodo zlorabljajo za tlačanje naših bratov in privajajo se svojim vplivom v Avstriji do tega, da se bratje tlačenihi niti do krone ne pripuščajo, da bi tam predložili prošnje za milost.

V istem klubu je dne 26. t. m. zopet govoril isti profesor Sokolovski. Debate so se udeležili zastopniki Poljakov in Malorusov in so sklenili izjavo simpatije do Hrvatov.

»Nova Reforma« pozivlja poljski klub v državnem zboru, da v slučaju, ako pridejo dogodki na Hrvatskem še enkrat v razgovor v poslanski zbornici, nastopijo za tlačene Slovence.

Velik shod v Celji. Na binkoštni ponedeljek prirede štajerski Slovenci veliko manifestacijo pod milim nebom. »Domovina« pozivlja navdušenimi besedami na ta shod. V uvodnem članku piše:

»Nekateri mislijo, da države in dežele vladajo cesarji in kralji in njih ministri in uradniki. To pa ni res, države vladajo narodi! Če uradniki delajo zoper zdravo pamet in v nasprotju s potrebami in zahtevami narodov, tedaj je taka vlada laži-vlada in take države kmalu razpadajo. Mi pa nočemo, da bi naša država razpadla, ampak hočemo, da ostane združena v sedanjih vladarskih roki. Če bi se pa še nadalje vladalo, kakor na Hrvatskem in pri nas, tedaj bi bili dnevi naše države šteti. Zato se pa mora red napraviti in uveljaviti želja narodov. Naša želja je pa, da ponehajo na Hrvatskem turške razmere. S tem hočemo samo dobro našemu vladarju in državi. Zato se pa moramo v več tisočih sniti na shod na binkoštni ponedeljek in se oglašiti za pravico, da rešimo državo pogina in propada. Mi bomo zahtevali le, da se nezdrave vladne

razmere v enam koncu države, namreč na Hrvatskem, ozdravijo. Zato pa, kdor je človek, kdor je Slovenec in Slovan, pridi vsak na shod v Celje dne 1. junija ob 3. uri popoldne na travnik na lanovžu!«

Na drugem mestu pa vsklika:

»Rodoljubi! Pokažite, da ne nosite zastonj tega častnega imena! Živel! Hrvati! Živela sedaj teptana, ali upamo, kmalu Hedervaryjevega zločinskega tiranstva osvobojena Hrvatska!«

Kdo je država? Ministerski predsednik dr. Koerber je v svoji apostrofi na jugoslovanske poslance zaklical istim, naj ščitijo mir države?! Kaj je mislil vendar povedati s temi besedami dr. Koerber? Idimo mu na pomoč in povejmo mu, kdo ruši mir na Hrvatskem! Hrvatska ima svojo državo in v tej državi je rabiti samo hrvatski jezik. Grof Khuen Hedervary ne spoštuje nobenega hrvatskega zakona in tudi ne jezikovnega. Tu torej ruši sam načelnik vlade iste zakone, katere bi moral ščititi; tukaj je torej sam ban, ki nastopa proti hrvatski domovini in vsemu hrvatskemu narodu.

Kdo je tukaj država? Nekdaj je znameniti francoski kralj Ludovik XIV. rekel: Jaz sem država! A francoski narod mu je odgovoril s tem, da je njegovega naslednika Ludovika XVI. — obglavil, in država je ostala v rokah francoskega naroda! Pasti so morali francoski kralji, ker so na sebi nosili žig zatiraleev svode in narodnih pravic.

Brata Koerber in Khuen mislita menda tudi v svoji domišljavosti, da sta ona dva slovensko-hrvatska država. Kaka država je Khuen, to so mu že odgovorili na Hrvatskem, pa mu v slučaju potrebe še odgovore. Koerberju pa postajajo sedaj tla vroča tudi v naših deželah na avstrijski strani ter bi hotel svoj strah pokriti z državno avtoriteto.

Od naše strani mu bodi kar s kratka povedano, da se nismo bali do sedaj nobene njegove grožnje, pa se ne bojimo tudi njegove najnoveje baharije: Szell, Khuen in Koerber — mi smo država!

Na Hrvatskem je mir možen samo pod tem pogojem, da se bo spoštoval zakon ter da se odstranijo oni, ki ga rušijo. Potem bo mir in zadovoljnost med narodom, med državljani, a le in jedino ti poslednji s svojo zakonito krono so — država!! Zato je umeti Koerberjev apel na naše poslance, v katerem jih pozivlja, naj ščitijo mir države, le tako, da je dolžnost našim poslancem delovati z vsemi močmi na to, da čim prej zrušijo rušitelja miru v državi: Szella, Khuena in žnjima — Koerberja!

Z ozirom na odločilni nastop rektorja zagrebske univerze, dr. Klaića, kateri zahteva od vlade zadoščenje za to, da je policija udrila v poslopje univerze, sklenili so visokošolski podat se zopet na predavanja. Sedaj delajo na to, da vse mesto zadobi žalovalen značaj. Deputacija dijakov bila je pri namestniku kornega poveljnika, FMZ. Thosa, katerega je naprosila, da bi obustavil koncerte vojaške godbe na trgu Zrinjskega. FMZ. Thos je odgovoril, da sporoči to željo kornemu poveljniku FMZ. Klobusu, čim se isti povrne v Zagreb.

Sloga Hrvatov in Srbov. — Predvčerajšnjim imeli so v vestibulu zagrebske univerze hrvatski in srbski visokošolski zborovanje, na katerem se je popolnoma vpostavila sloga in bratska ljubezen med Srbi in Hrvati. Tudi vsi hrvatski dijaki — razun deset židovskih podrepnic — glasovali so za predlog, da se v vseučilišču zopet razobesi tabla srbskega podpornega društva. Od Hrvatov je govorilo več govornikov, kateri so povdarjali slogu med Hrvati in Srbi proti sedanjemu sistemu. V istem smislu so govorili tudi srbski govorniki, od katerih je jeden izjavil, da on govori kakor Srb in kakor Hrvat ter da ga Hrvatje morejo svobodno smatrati Hrvatom.

To je bil diven prizor sloge.

Po govorih so Hrvati in Srbi složno zapeli pesmi »Liepa naša domovina«, »Planula zora« in srbsko himno Svetozara Miletića. Petje se je potem nadaljevalo tudi na ulici. Pozneje so bile po ulicah demonstracije; med demonstranti je bilo tudi mnogo Srbov, ki so vsklikali: »Slava hrvatskim mučnikom! Doli Hedervary!«

Ta pojav hrvatsko-srbske sloge je v zadostil vse meščanstvo. Sloga, ki se v tako

usodnih trenutkih pojavlja med našimi brati Hrvati in Srbi; nas bogato odškoduje za vse grozne vesti o Hedervaryjevem tiranstvu in nas navdaja z upom, da mora kmalu priti čas, ko Slovan in osobito Jugoslovan ne bo več podlaga tužjevi peti.

Politični pregled.

V Trstu, 28. maja 1903.

O položaju. G. Koerber more le z opravičeno skrbjo gledati v bodočnost. Na obzorju našega notranje-političnega položaja se noče prikazati ni eno znamenje, po katerom bi se moglo sklepati vsaj z nekoliko verjetnostjo, da se boče vedriti.

Ko so bili Čehi privolili v nekatera prva čitanja takomenovanih »državnih potreb«, odvalil se je v vladnih krogih težak kamen od srea, ker so računili, da je to prvi korak Čehov na potu do popolne odprave sredstva obstrukcije. Vladni krogi so računali, da češka delegacija le iz ozirov na razburkano javno mnenje noče storiti polnega koraka v zmislu »delavnosti« zbornice, kakor si jo želi vlada, a da nadaljnji koraki v tej smeri bodo sledili sukcesivno. Razmerje med g. Koerberjem in nemškimi strankami pa je slej ko prej najintimnejše, tako, da tem strankam ne dovoljuje lastni nastajni interes, da bi motili kroge takega izkušenega prijatelja, kakoršen jim je gospod Koerber. Tako so se prijatelji sedanje vlade videli opravičene v gojitve nade, da je zlo obstrukcije sračno premagano.

Ali le malo časa jim je bilo dano, da so se zibali v tej sladki nadi, da bodo v svojem gospodu in mojstru Koerberju mogli slaviti regeneracijo ustavnega, parlamentarnega in političnega življenja v Avstriji. Vsaki shod volileev, ki je sledil na Češkem, prinašal je izjave čeških poslancev, da orožje obstrukcije je le začasno odloženo, a ne opuščeno. Posebno pa se je to akcentuiralo na zadnjem velikem shodu zaupnikov v Pragi. V istem zmislu se je izjavil te dni poslanec Pantuček na shodu v Novem Bindžovu, kjer je naravnost napovedal češko obstrukcijo ogrske nagodbe, ker Čehi hočejo porabiti priliko za strmoglavljenje ministerstva Koerberjevega.

In na to pozorišče, itak že neprijazno sedanjih vlad, začeli so metati senco tudi hrvatski dogodki. Odurno nastopanje Koerberjevo je moralo toliko na češki kolikor na jugoslovanski strani v posebni meri oživiti in osvežiti zavest, kako potrebujemo eden drugega in kako nevarna je ta vladanina vsem, vsaki svoji neslovanski narodov. Ta odurnost Koerberjeva je morala provzročiti, da so se jugoslovanske in češke vrste jele kar avtomatično sklepati. In to se tudi opaža. Današnji »Piccolo« prinaša brzojavko z Dunaja, da smatrajo tam kakor pomembno to okolnost, da so v predvčerajšnji seji zbornice Jugoslavlani dosledno glasovali s Čehi. Ta čut o vzajemnosti interesa in skupne nevarnosti pa je prišel do pregnantnega izraza v včerajšnji seji češkega kluba. Dogodek te seje je bil ta, da so došli jugoslovanski poslanci Ploj, Vuković in Biankini, da so poročali tamkaj o dogodkih na Hrvatskem in da se je dogovorila popolna solidarnost med Čehi in Jugoslavlani. In ta solidarnost — ako se utrdi tako, da bo držala v vsakem ognju — utegne drago stati Koerberjevo vlado, ako pomislimo, da se Čehi pripravljajo na obstruiranje nagodbe in proračunskega provizorija.

Združena češko-jugoslovanska obstrukcija bi bila tako močna tudi številno, da bi mogla premagovati vse intelektualne in fizične težave. Odurno, žaljivo, bagatelizujoče in zasmehljivo je bilo postopanje gospoda Koerberja z našimi poslanci. Ali ni izključeno, da ne bo ravno gospod Koerber plačeval račune te prišrne, objestne in od tiste namišljene superijornosti in spirirane elokvence — gospoda Koerberja! Na ministerski predsednik je privel na Khuenovo pogorišče svoje najboljše brizgalke in je brizgal iz njih plohe svoje ledeno-odurne zgovornosti; ali prezasluženo plačilo bi bilo, ako bi njega samega odnesli s pogorišča Khuenove tiranije kakor — ponesrečenca!

Dogodki na Balkanu. Dne 22. t. m. se je vrnila blizu Smrdeša jako huda bitka med Bolgari in Turki. Trdi se celo, da je bila ta najhuja izmed vseh bitk tekom macedonske ustaje. Ustaški načelnik Čakalov hotel je namreč na neki višini v turških gorah napraviti utrdbo. Ko so izvedele to turške oblasti, bilo je iz Kastorije v Smrdeš

takoj odposlanih 1200 vojakov z enim gor-skim topom. Ko so vojaki prišli pred točko, kjer so ustaši gradili utrdbo, zahtevali so od istih, naj se podajo. Ustaši pa niso hoteli slediti pozivu ter so začeli streljati na Turke. Vnel se je hud boj. Turki so do večera s topom obstreljevali hiše, ki so bile v obsegu utrjenega prostora. Ko je pa nastopila noč, prenehalo je streljanje topa in turški vojaki so začeli streljati s puškami. Nepričakovano pa je med ustaši nastala grozna eksplozija v hiši, kjer so imeli isti streljivo in v kateri se je baje nahajal tudi načelnik Čakalarov z drugimi ustaši. Vsi, kateri so se nahajali v hiši, bili so valed eksplozije pokopani pod ruševinami. Število ubitih pa ni še popolnoma dognano.

Bivši general Čončev piše v svojem listu, da prava ustaja še ni prišla, Macedonci se do sedaj kolikor mogoče ogibajo spopadam s Turki.

Tržaške vesti.

To je že prava lumparija, kar poče-njajo izvestni tržaški poročevalci v vnanje liste, da bi falsificirali dogodke, vzvračali fakta in zatemnevali resnico. Izgled takove lumparije v poročevanju vidimo danes v »Neue Freie Presse« — v brzojavki, ki ob-vešča dunajsko židinj o demonstraciji, do-godivši se predsinocnjim v gledališču »Poli-teama Rossetti«.

Predno pa gremo dalje, moramo izjaviti, da se nimalo ne razgrevamo radi tega, kar se je predsinocnjim dogodilo v »Politeama Rossetti« in da tudi ni naša stvar, da bi ob-sojali one demonstracije — najmanj pa, da bi koga denuncirali. Namen tem vrsticam je jedini ta, da zabeležimo brezvestnost in ten-dencioznost, s katero se pišejo izvestna poročila v vnanje liste.

Brzojavka iz Trsta v »Neue Freie Presse« se glasi: »Na včerajšnji predstavi opere »Ernani« v »Politeama Rossetti« je prišlo na zaključku tretjega in v začetku četrtega dejanja do hupnih prizorov. Bogati aplavz občinstva v parterju in po ložah, kakor tudi zahtevano ponavljanje posamičnih prizorov, sta izzvala med občinstvom na galeriji, pri-padajočim večini delaškemu razredu, pro-tidemonstracije, ki so se pojavljale v raz-trešanju liberalno stranko smotečih listkov in in v sličnih vsklikih. Ker je navstala nevar-nost spopadov, se je morala predstava za-ustaviti in gledališče izprazniti. Tri osebe so bile aretirane in nadaljnje predstavljanje opere »Ernani« je prepuščeno.«

Ljudje božji, prosimo vas sedaj, povejte nam: kaj ste prav za prav izvedeli iz te brzojavke o predsinocnjih demonstracijah v gledališču »Politeama«? Ste li izvedeli le mrvice resnice — in, nota bene, tiste re-snice, o kateri so pisali italijanski listi sami? Bila je silna irredentistiška demonstracija, bila je demonstracija proti avstrijski zastavi. A to je ravno, kar hoče poročevalci dunaj-skega lista potajiti in zato govori kakor da je le nekaj delavcev demonstriralo proti — liberalni stranki!!

Tako se obvešča vnanji svet o dogodkih in razmerah v Trstu! Vse je apretirano, vse tendenciozno zavito. Zato pa je tudi politika na Primorskem taka — kakoršaja je!!

To treba odpraviti. Pišejo nam: Že lanjskega leta ste prinesli neko notico, za-perjeno proti »organiziranim« beračem, ki na nasilen način nabirajo drob ž za to, da se potem pošteno napijejo!

Danes vam moram poročati o neorgani-ziranih beračih.

Često srečavam na ulicah predmestij ljudi, ki prosijo milodarov, a so v takem alkoho-ličnem stanju, da se človeku studijo. Nočem generalizirati, ker bi bi bilo greh škodo ati res potrebnim in revnim ljudem, ki iščejo potrebnega kruha, sebi in svojim nesrečnim družinam. Ne morem pa zamolčati sledečega slučaja: Pod tovarno olja na Vrdeli se vstavlja več revežev, ki tam od mimoidočih dobivajo potrebni sredstev za preživljanje. Med temi je neki starček, ki je zbog starosti res vreden vsmiljenja, žal pa da se ta prosjač vedno opije in v pijanosti uganja nedostoj-nosti.

Ko sem šel včeraj tam mimo, je bilo okolo omenjenega zbranih več malih otrok, katerim je staro govoril take ostudnosti, da jih ni mogoče niti od daleč omenjati! To ne sme biti! To je škrajna demoraliza-cija nežne mladine, kakoršaja se ne sme do-puščati še dalje!

Revež naj za potrebo tudi pije, ako mu za to preostaja sredstev, a naj ne hodi med

otroke in sploh na javna mesta pohujševat nežno nedolžnost in delat sramoto resničnim revežem.

Dramatične predstave. Igrokaz »Žen-ski otelo«, katerega bodo predstavljali ljub-ljanski gostje v soboto ob 8. uri zvečer v Barkovljah, je vzbudil po raznih krajih Kranjske in Štajerske veliko zanimanja, ka-kor posnemljemo iz raznih ondotaht listov, tako, da so imenovani ljudljanski igralci že sedaj naproščeni, da bi ta igrokaz predstavljali še na raznih krajih. Zato smo tudi uverjeni, da najde ta igrokaz, kakor tudi igranje ljub-ljanskih gostov samo na sebi, najboljši odziv v soboto v Barkovljah, temveč, ko so cene jako nizke. Igra konča kmalo po 10. uri ter bo na razpolago za povrnitev v Trst več tram-vajskih vozov, ker zadnji odrine iz Barkovelj ob pol 11. zvečer.

A še večje pričakovanje je vzbudila na-narodna igra »Deseti brat«, ki se bo pred-stavljala v nedeljo v gledališču »Fenice« ob 7. in pol uri zvečer. Glavne vloge so v rokah ljubljanskih igralcev, med katerimi se posebno odlikujeta gosp. Danilo kakor Dolef in gos-pod Dobrovolny kakor »deseti brat« Martin Spak. V kavarni Commercio je razstavljen karton z raznimi slikami gosp. Dobrovolnega v raznih ulogah. Med temi sti tudi dve sliki, ki ga predstavljata kakor Martina Spaka v »Desetem bratu«. Vse slike, posebno zad-nje, prikazujejo spretnost omenjenega igralca v maskiranju kakor tudi izrazitost in moj-stersko vsposobljenost v predstavljanju raznih tipov in obrazov.

Tudi za to predstavo so cene razmerno jako nizko nastavljen. Na željo nekaterih je dramatično društvo znižalo vstopnino v pri-tličje za vojaške in dijake na 30 nvč. Umeje se, da tudi otroci plačajo to znižano ceno.

Pevske in glasbene točke za igro »De-seti brat« je harmoniziral in instrumental g. L. Pahor, ki — kakor doznajemo — pride nalašč za to predstavo v Trst ter bo pri-sostvoval isti.

Opozarjamo torej naše občinstvo, da ne zamudi teh tveh lepih prilik, da se mnogo-številno udeleži imenovanih dveh predstav. — Na ta način bo imelo vreden duševen užitek, a ob enem podpa dramatično društvo v njega stremljenju ter doprinese tudi za oni namen, za katerega je določilo dramatično društvo primeren znesek, namreč v skromno olajševanju nesreče bratov Hrvatov, prizadetih vsled zadnjih dogodkov.

Pozor! Podpisani javlja, da bo odhod v Ajdovščino točno 4. uri zjutraj iz-pred »Trgovinske kavarne«, oziroma iz-pred veliko vojašnice.

ODBOR

pevskega društva »Kolo«.

P. S. Gornji želi, da bi se ob omenjeni uri pridružili tudi drugi izletniki, da bo že odhod veličasten.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija v Rojanu je daroval vrli naš narodnjak gosp. Anton Zlobec od sv. Jakoba mesto vseca na grob pok. Josipa Forčiča 2 K. Bog ga živi!

Razpisan študentski. Razpisan je šti-pendij letnih 224 kron iz ustanove biskupa Dobrile. Pravico do tega študentske imajo gimnazijalci iz sorodstva ustanoviteljevega, eventuelno tudi drugi d jaki iz Istre, o čemer pa imajo prednost kmečki sinovi slovanske narodnosti.

Naročnikom, ki dobivajo list po pošti. Z ozirom na to, da mnogi naročniki našega lista vkljub opazki na pasici še niso doposlali zaostale naročnine, jih opozarjamo tem potom, da blagovole čim prej poravnati naročnino, ako hočejo. Da jim pošiljanje lista ne preneha. Uprava »Edinosti«.

Dražbe premičnosti. V petek, dne 29. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsele s-sredbe tuk. o. kr. okrajnega sodišča za e-vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Giulia 3, obuvala in razno; ul. Stadion 11, hišna oprava; ulica Bochetto 11, hišna oprava; ul. Canale 5, predprtniki, srajce in drage stvari; ulica Madonna del Mare 6, stroj; ulica Farneto 42, hišna oprava; ulica della Pieta 11, voz; ulica Stadion 23, hišna oprava; ulica S. Spiridione šte. 6, hišna oprava; ul. Muda Vecchia 2, ročavice in nogavice.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 17.5, ob 2. uri popoldne 23.7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.0. — Danes plima ob 11 30 predp. in ob 9 34 pop.; oseka ob 4.49 predpoludne in ob 4.17 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Izpite učiteljske usposobljenosti** so napravili pred slovensko-nemško komisijo na goriškem učiteljskem ti-le: Kete Franc, Tavželj Jožef, Obizzi mark. Teodora s slo-venskim in nemškim učnim jezikom ter la-ščino kakor predmetom, Bukovec Leopoldina, Gregorič Olga, Hočevar Marija, Legat Al-bina, Noll Marijana in Šibovec Marija s slovenskim in nemškim učnim jezikom, Zajec Helena, Schlapjah Josipina in Jonke Julija z nemškim učnim jezikom.

× **Medved v okolici Pulja.** Blizu Altura v okolici Pulja se klati medved, ki je brzkone ubežal iz kake menažerije. Zver postaja nevarna čredam.

× **Sankejlontran zakon.** Cesar je potrdil zakon, sklenjen od deželnega zbora goriškega, tčooči se povspeševanja gove-doreje.

Vesti iz Kranjske.

× **Izgredi pred ljubljansko kazino v drugi luči.** Ozirom na »napade« na ljubljansko nemško kazino na večer manifestacije radi dogodkov na Hrvatskem čitamo v »Slov. Narodu«:

Danes dopoludne je bila sodna komisija v kazini, da na lici mesta preišče, kako se je v nedeljo zvečer streljalo. Prišli so drž. pravnik Treaz, preiskovalni sodnik Bulovec, vladni nadkomisar Wratsehko, mestni svetnik Podgoršek, puškarnja Kaiser in Ševčik in tr-govce Kollman kot izvedenci. Komisija je merila sem in tja, je iskala krogle v zidu in je tudi za poskušnjo streljala. Kakor ču-jemo, je sodni komisijski ogled imel senza-cijonelen vspeh in postavil ves dogodek v popolnoma drugo luč. Mi nimamo pogleda v sodni akt in ker ni naša navada, da bi na podlagi govoric izrekli sodbe, se vzdržimo vsake opomnje. Pozivljemo pa deželnega predsednika barona Heina, ki je odgovoren za oficiojno poročilo korespondenčnega urada, da obelodani jutri v uradni »Laibacher Zei-tung« natančno in nepristransko poročilo o tem, kar je dogodila današnja preiskava.«

Stvar utegne postati interesantna in utegnemo doživeti, da bodo strogi tožitelji — osramočeni. Radovedni smo, kakov obraz bo delal v tem slučaju g. min. predsednik Koerber!!

× **Nevihita, toča in strela.** V ponedel-jek popoldne med 3. in 4. uro pojavila se je nad Rovtami in Vrhom (Sv. Trije Kralji) v logaškem okraju silna nevihta; mej vihar-jem pričela je bila ploha, zajedno pa med bliskom in gromom padati kakor lešnik de-bela toča, ki je napravila obilo škode, zlasti na sadnem drevju. Na Vrh pri Sv. treh Kraljih udarila je strela v gospodarsko po-slopje in isto užgala. Kmalu je treščilo drugič in o tem je strela zahtevala kakor žrtev člove-ško življenje. V Gabrovcih pri Rovtsh uda-rila je namreč strela na njivo, kjer so vedrili Mha Logar in njegova žena z enim otrokom. Strela je ubila ženo imenovanega in jej užgala obleko, m ža in otroka pa omamila. Žena je ostala takoj mrtva! Zupustila je šest malih nepreskrbljenih otročičev! — O tej priliki moramo opetovano opominjati naše ljudstvo: Umaknite se o pravem času pred bližajočo se nevihto domov ali v varno poslopje in ne vedrite pod drevjem.

Brzojavna poročila.

Za ameriansko plovbo po morju.

NEW-YORK 27. (B.) Tukajšnja zbor-nica za trgovino in promet je imenovala ošek, ki naj prouči sedanje vzemirljivo stanje amerianske plovbe in pznema z ino-zemstvom, nasvetuje potem sredstva za ustva-rjenje amerianske trgovinske mornarice in

Največa zaloga obuvala v deželi

*** čevljarnice v Mödling-u ***

Trst, Corso 27 Gorica ul. Caserma 9

Črni možki čevlji od gl. 3.50 do 8.50
barv. " " " 5.00 " 7.50
ženski čevlji " " " 3.50 " 8.50
ženski nizki odprti " " " 2.50 " 4.75

Velik izbor obuvala za
— deklce in dečke. —

V trgovini se govori slovensko, italijansko in nemško.

da predloži vspeh svojega proučevanja ko-mercielnim združenjem.

Proti dogodkom v Kišinevu.

PARIZ 28. (B.) Sin ču se je vršil mee-ting, v protest proti klanju Židov v Kišinevu. Shoda se je udeležilo tudi nekaj ruskih socialistov. Vsprejet je bil dnevni red, v katerem se obsoja ruski avtokratizem in se pozivljajo vsi delavci, naj ustvarijo medna-rodno združenje.

Dogodki na Balkanu.

CARIGRAD 28. (B.) Mej Bolgari, za-ptimi v vilajetih Skoplje, Solun in Drino-polje, kakor tudi v Monastiru je mnogo du-hovnikov. Radi tega se pritožujejo prebivalci onih vasi na raznih mestih in se sklicujejo na to, da ni svečeniške asistencije niti za po-grabe. Glasom neke vesti iz Prizrenda je del Albancev v Djačovu vsprejel reforme. Ko-misija, ki je na potu v Carigrad, prinaša sultanu kozaedno adresno. Del Albancev pa nadaljuje z opozicijo proti reformam.

Loterijske številke, izžrepane dne 27.

Inomost	34	71	3	72	81
Brno	40	75	43	76	19

Izjava.

Učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj odobruje zagovor in odgovor učitelj-skega društva za goriški okraj v »Soči« in »Primoreu« na pamflet na učiteljstvo v »Pri-morskem listu« ter izjavlja tem potom, da se z istim popolnoma strinja.

Učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj.

Tajnik: Predsednik:
Franjo Vendermin. Anton Berginee.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcijski lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcijski lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)

vpisane zadruge z omejenim poročstvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, mcderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Gospica

z lepo pisavo in znanjem nem-škega jezika vsprejme se v trgo-vinsko kavarno.

Ponudbe naj se pošljejo na glavno pošto v Trst, poštni predal šte. 354.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 25. A. —

(v lastni hiši.)

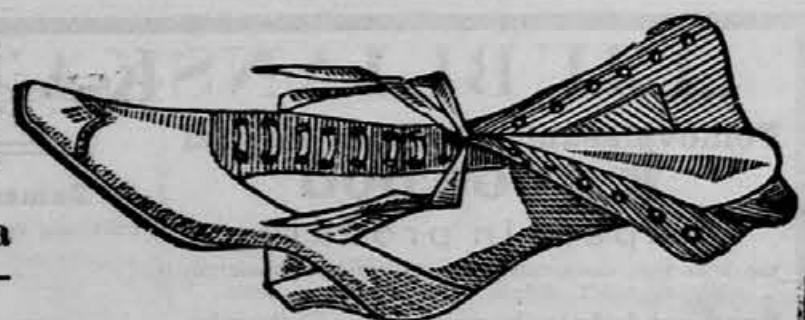
ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Zahvala.

Podpisana izreka najsrčneje zahvala vsem, ki so jej povodom nagle smrti nje iskreno ljubljene hčere in sestre

Katarine

izrazili svoje sočutje, oziroma, ki so drago pokojnico spremili k večnemu počitku.

V Barkovljah, 28. maja 1903.

Družina Jožefe Ferluga.

Mala oznanila.

fod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerné.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno »Commercio« kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovanski in mnogi drugi časniki.

Nova rašča lasij!

Na tisoče zdravnikov tu- in inozemskih priporočajo *Locacrina* vodo za lase in brado itd., ako rastejo pomanjkljivo. *Locacrina*-voda za lase povzroča moškemu, ženski in otroku krasno in polno glavo las. napravljaja vsake lase goste, dolge, polne, bliske in mehke kakor svila; vzdiguje iste mladeniške sveče in lepe, obvaruje proti izpadanju in vzdiguje kožo glave čisto in zdravo, valed česar gava ne opešči. Predčasno osiveli lasje postanejo po uporabi *Locacrina*, ne da bi jih bilo treba barvati, zopet naravne. *Locacrina* je najboljšje kosmetičko sredstvo za negovanje lasij in brade, isti je preskušan od zdravstvenih oblasti ter priznan od najslavnejših učejakov.

Cena veliki steklenici »Locacrina«, ki za- došča za več mesecev 5 kron, 3 steklenice 12 kron, 6 steklenic 20 kron, steklenice za poskušnjo K 2. — Raspoložljiva proti povzetju, ali, ako se denar predplača, evropejska zaloga:

M. Feith, Dunaj

VI. Mariahilferstrasse 45.

Zaloga v Trstu:

Lud. Nageschmidt, prodaja na debelo in drobno, ulica S. n. S. 1. E. Z. roitz ulica Stadon 2, Josip Zgon, ulica Caserma 8, Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Angeli, ulica Canale 5 Ivan Cilla.

Nova manufakturna prodajalnica

Cobau & Gentili

ulica delle Poste št. 8

ogel ul. Valdirivo.

Z ozirom na nakup velikeanske množine blaga za sezono, ponujava: Cefir, priske barve po uvč. 16 m. Perkal v modernih ri-

saunh	16
Kotenina naradna	14
Kotenina 78/100	20
Platno angl. 78/100	17
Zepne rute	4

VELIK IZBOR:

moških in ženskih srajc, nogovic, snovij, dežnikov ter drobnarij.

Radi podretja hiše, prodaja

čevljarnica Madriz ul. Sv. Antona

celo zalogo obuvala z 20% odbitkom pod tovarniško ceno. Čevljevski in obuvala od gld. 1.50 naprej.

Uljudno se naproša za obilen obisk.

Za birmo

je došla snov in židanina bela in crme.

Izključna novost barvanih in črnih priložnostnih snovij.

ex Piano

sedaj „Al nuovo negozio“

Borzni trg št. 4.

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov, kolsrjev Leo, prsuikov, misalov, brevirjev, ritualov, diuraov in neštivilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križcev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogastvu, izvršijo se vezanja (icami) najfinjša za zastave, prerinjala idr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnice zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Rudolf Aleks. Varbinek

zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene.

Gostilna

„ALLA BELLA VEDUTA“

ulica Romagna št. 20

nasproti vojašnici.

● Zbirališče slovenskih delavcev ●

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za mnogobrojen obisk ter kliče »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gorazd Ivančič

gostilničar.

Svoji k svojim

Babica

KATARINA KLEDE, ul. Alfieri št. 2/A se priporoča o potrebah ter sprejema na dom.

Užgani znak na zamašku

v varstvo

proti

ponarejanju

MATTONIJA

Giesshübler

Sauerbrunn.

Birmanci!

Glacé rokavice

I. vrste, novč.

80

A. HUBMANN

trgovina z rokavicami

Corso 19

Ustanovljena leta 1865.

Poljedelci!!

== najboljša romansko žveplo ==

dvakrat rafinirano I. vrste, vreča po 7 kron

== najboljša modra galica ==

po 64 stotink klgr. — Prodaja kmet. tvrdka

Huber & Co. Trst

ulica Madonnina (nasproti bivšemu par- nemu mlinu).

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnanstvo na Dunaju.

L. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2,000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v ravnopravni kombinaciji in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez izravnanskega ogleda, izplačavši v slučaju že- nitve ali prehoda v vojske zavarovani zne- sek proti malemu odbitku pred p-etekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št.

7. Telefon 697

Priporočamo

svoje škropil- nice proti pe- ronospori, pri- poznano naj- boljše in druge; gumijeve trakove za cepljenje trt, take, kakoršnje je prodajala kmetijska in vrtnarska družba; orala, mlatilnice, slamoreznice, stikalnice in sploh vse stroje in orodje za kmetijstvo in oskrbnitvo; pumpe za vsako rabo itd.

— Popravljamo tudi vse, najbolje. — Cenike pošljemo radovoljno na zahtevo.

ŽIVIC i dr.

v trgovinski ulici 2 (pri trgu vojašnice)

Kopališče BUCHLER

se otvori, ako bode ugodno vreme

dne 31. maja 1903.

!! V korist !!

„Osrednji šolski Matici“

Humpuleška sukna

... in lodni. ...

Moderno blago za obleke iz čiste ovčje volne po nizkih cenah priporoča

Karol Kocian

tovarna sukna

Humpolec Češko

Uzorci zastoj in franko.

Urar F. Pertot

— TRST —

ulica dele Poste 1, vogal ulice Carintia.

Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Velikanska množina ur za birmo.

Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d.

Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu krebzanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spletu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.